

بزهکار عقب مانده ذهنی

در حقوق کیفری ایران و انگلستان

مؤلف: فاطمه دهدارزاده

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

انتشارات بهنامی

سرشناسه	:	دهدارزاده، فاطمه، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بزهکار عقب‌مانده ذهنی در حقوق کیفری ایران و انگلستان/ مولف فاطمه دهدارزاده.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات بهنامی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۲ ص.
شابک	:	978-600-323093-4
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	عقب‌ماندگان ذهنی و جرم و جنایت -- ایران
موضوع	:	People with mental disabilities and crime -- Iran
موضوع	:	عقب‌ماندگان ذهنی و جرم و جنایت -- انگلستان
موضوع	:	People with mental disabilities and crime -- Great Britain
موضوع	:	بزهکاران عقب‌مانده ذهنی -- ایران
موضوع	:	Offenders with mental disabilities -- Iran
موضوع	:	بزهکاران عقب‌مانده ذهنی -- انگلستان
موضوع	:	Offenders with mental disabilities -- Iran
موضوع	:	حقوق تطبیقی
موضوع	:	Comparative law
ردیف بندی کنگره	:	۶۱۳۳۷۷
ردیف بندی دیویی	:	۳۶۴/۳۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۰۲۷۸۱۴

انتشارات بهنامی

خ انقلاب، ابتدای خ اردیبهشت (منبری جاوید) پلاک ۸۶، تلفن: ۶۶۴۰۹۹۲۳ - ۰۹۱۲۳۱۷۵۵۲۵

بزهکار عقب‌مانده ذهنی در حقوق کیفری ایران و انگلستان

فاطمه دهدارزاده

تیراژ: ۵۰۰

چاپ اول: ۱۳۹۸

صفحه‌آرایی: توکلی

لیتوگرافی: مارال

چاپ: مارال

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۳-۰۹۳-۴

ISBN: 978-600-323-093-4

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه	۱۱
فصل اول: عقب ماندگی ذهنی و ارتکاب جرم در ایران و انگلستان.....	۱۵
مبحث اول: شناخت عقب ماندگی ذهنی در ایران و انگلستان.....	۱۵
گفتار اول: پیشینه عقب ماندگی ذهنی.....	۱۶
گفتار دوم: تعریف عقب ماندگی ذهنی.....	۱۸
گفتار سوم: ویژگی های بنیادین افراد عقب مانده ذهنی.....	۲۰
گفتار چهارم: بررسی سوانح جرم شناختی مرتبط با بزهکاران عقب مانده ذهنی.....	۲۳
الف - ارتباط هوش و جرم.....	۲۴
ب - ارتباط فاکتورهای اجتماعی- اقتصادی و جرم.....	۲۶
مبحث دوم: تئوری های ارتکاب جرم در ارتباط با عقب ماندگی ذهنی در ایران و انگلستان.....	۲۷
گفتار اول: تئوری های زیست شناختی.....	۲۷
الف - ادله ای از مطالعات دوقلوها و ارتکاب جرم.....	۲۸
ب - کروموزوم اضافی Y و ارتکاب جرم.....	۲۸
گفتار دوم: تئوری های جامعه شناختی.....	۳۰
الف - پیروی از یک خرده فرهنگ مجرمانه.....	۳۰
ب - تئوری کنترل.....	۳۲
گفتار سوم: تئوری های روان شناختی.....	۳۷
الف - تئوری پترسون.....	۳۷
ب - تئوری مرحله رشد اخلاقی کولبرگ.....	۴۱
ج - تئوری اختلالات روانی بزهکاران عقب مانده ذهنی.....	۴۲
مبحث سوم: عقب ماندگی ذهنی و ارتکاب جرم خاص.....	۴۶

- گفتار اول: عقب‌ماندگی ذهنی و جرایم جنسی..... ۴۷
- گفتار دوم: بیماری روانی همراه با عقب‌ماندگی ذهنی و نوع جرم..... ۵۰
- الف- اختلالات خلقی همراه با عقب‌ماندگی ذهنی و نوع جرم..... ۵۰
- ب- اسکیزوفرنی همراه با عقب‌ماندگی ذهنی و نوع جرم..... ۵۲
- ج- اوتیسم همراه با عقب‌ماندگی ذهنی و نوع جرم..... ۵۳
- مبحث چهارم: دیدگاه قضات، وکلا و افسران پلیس ایران در زمینه مجرمان عقب‌مانده..... ۵۴

فصل دوم: مسئولیت کیفری، محاکمه و مشکلات مربوط به بزهکاران عقب‌مانده در ایران و

- انگلستان..... ۶۳
- مبحث اول: شرایط لازم برای مسئولیت کیفری در ایران و انگلستان..... ۶۳
- گفتار اول: مقایسه افراد عقب‌مانده ذهنی با کودکان از جهت مسئولیت کیفری..... ۶۷
- گفتار دوم: مقایسه بزرگسالان عقب‌مانده ذهنی و مجانین از جهت مسئولیت کیفری..... ۶۹
- مبحث دوم: مسئولیت در قبال جرم در ایران و انگلستان..... ۷۱
- گفتار اول: صلاحیت رای و احکامه شدن..... ۷۱
- گفتار دوم: مسئولیت برای..... ۷۲
- مبحث سوم: محاکمه مجرمان عقب‌مانده ذهنی در ایران و انگلستان..... ۷۹
- گفتار اول: شیوه رسیدگی در دادگاهها انگلستان..... ۸۱
- گفتار دوم: شیوه رسیدگی در دادگاههای ایران..... ۸۸
- مبحث چهارم: مسائل و مشکلات در ارتباط با مجرمان عقب‌مانده ذهنی در ایران و انگلستان..... ۸۹
- گفتار اول: شناخت و درک عقب‌ماندگی ذهنی..... ۸۹
- گفتار دوم: مصاحبه و بازجویی پلیس..... ۹۰
- گفتار سوم: ادراک مأموران پلیس از بزهکاران عقب‌مانده ذهنی..... ۹۴
- گفتار چهارم: رویکرد ویژه در برابر عقب‌ماندگان ذهنی..... ۹۷

فصل سوم: شناسایی و مدیریت بزهکاران عقب‌مانده ذهنی در نظام عدالت کیفری ایران و

- انگلستان..... ۹۹
- مبحث اول: تشخیص بزهکاران عقب‌مانده ذهنی..... ۹۹
- گفتار اول: معیار ساختار هوشی..... ۱۰۰
- گفتار دوم: معیار روانشناسی..... ۱۰۱

۱۰۱.....	گفتار سوم: معیار تحصیل در مدارس خاص
۱۰۲.....	گفتار چهارم: معیار خود گزارشی
.....	مبحث دوم: پیش‌بینی و مدیریت خطر خشونت در بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی در ایران و انگلستان
۱۰۳.....	
۱۰۶.....	گفتار اول: مدیریت خشم
۱۱۵.....	گفتار دوم: مدیریت بزه‌کارانی با تشخیص دوگانه
۱۱۶.....	الف- مدیریت بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی مبتلا به اختلالات خلقی
۱۱۷.....	ب- مدیریت بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی مبتلا به اسکیزوفرنی
۱۱۹.....	ج- مدیریت بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی مبتلا به اوتیسم
۱۲۰.....	د- مدیریت بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی مبتلا به نقص توجه و بیش‌فعالی
۱۲۱.....	مبحث سوم: قایت دران و آموزش بزه‌کاران عقب‌مانده در ایران و انگلستان
۱۲۲.....	گفتار اول: پاسخ به دران
۱۲۵.....	گفتار دوم: حمایت و نظارت
۱۲۹.....	گفتار سوم: کمبود خدمات برای بزه‌کاران عقب‌مانده ذهنی
۱۳۷.....	نتیجه‌گیری
۱۴۵.....	فهرست منابع
۱۴۵.....	الف) کتاب‌های فارسی
۱۴۶.....	ب) مقاله‌های فارسی
۱۴۸.....	ج) کتاب‌های انگلیسی
۱۴۹.....	د) مقاله‌های انگلیسی

پیشگفتار

گروهی از بزهکاران وجود دارند که از رشد کامل ذهنی برخوردار نیستند. این گروه، عقب مانده‌گان ذهنی نام دارند که توانایی هوشی و اجتماعی آنها پایین است. تعداد بزهکاران عقب مانده ذهنی در سیستم عدالت کیفری ایران و انگلستان در حال افزایش است. بنابراین بررسی عوامل مختلف در ارتکاب جرم توسط افراد عقب مانده ذهنی از اهمیت بالایی برخوردار است که در فصل اول رساله این موضوع به تفصیل بررسی شده است. مبحث مهم دیگر این است که نه تنها از عقب مانده ذهنی به دلیل ناتوانی در اندیشیدن و استدلال کردن، غالباً شرایط لازم را برای مسئولیت کیفری ندارند پس عادلانه نیست در سیستم قضایی مانند بزهکاران نرمال و معمری با آنها برخورد شود. بدین ترتیب، باید مشمول قوانین خاص خود قرار بگیرند. در انگلستان بسیاری از افراد عقب مانده ذهنی در صورت ارتکاب جرم یا مشمول قضازدایی قرار می‌گیرند یا به مجازات‌های غیر بازداشتی محکوم می‌شوند؛ اما در ایران این افراد در معرض بیشترین اشتباهات قضایی قرار دارند و تعداد زیادی از آنها زمان ورود به سیستم عدالت کیفری شناسایی و کشف نمی‌شوند که این مبحث در فصل دوم رساله مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. مبحث مهم دیگر این است که رویه موجود سیستم عدالت کیفری انگلستان در زمینه شناسایی و مدیریت بزهکاران عقب مانده ذهنی بسیار پیشرفته بوده و مبتنی بر تحقیقات وسیعی است اما قوانین و مقررات ایران در این زمینه ناقص است و نیاز به بهبود دارد که این موضوع در فصل سوم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.